

Xaytidhdhe Dhelle Takkumma Na Kollinko Kolladhepa Talalle Achchantho Salxanna – Taymadhe Qhac'ay

Ghapayyo 4 – An Ghohnaani

OCTOBER 2022

Dheheemampako kollinko hayikithonapa,
komithe napse pinnisay kate qhaat'eete
Makaanise Maathiyoose
Komithe napse pinnisay kate qhaat'eete
Katiye Maafe Muurffaye.

KOLLO Pulthawhe Hayyu

GHAPAYYO	Anghohnaani
ALAAMA	kollinko qhamu mala heliisa gheeqa
XEERE	Tak'ik'a 10-15
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle - 15
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne.
MAAHXHXADHD HE	Kaase surito, eemadho xarghgeete (hissana tookko)
SILME	Olho a eemadhi

ALKASUNTE

heenna
waarshshito

pako

- THAAYAMMIINE**
- Dhelli pudhunatte kittatte qagha pukqaatte pukqaatte onke ille kolladhetay pana onke ille qhorawsadhatettay pile pile qaghi alkanna. Lelleheeme pukqaatte pukqaatte qhamu ille kollanne pana kaasay kolladhankinna qhamu ille k'aark'k'arekki isundhe k'aark'k'artti.
 - Kuyyankooma dhelle pudhunatte qagha kaasaasi qhamo pulthawhete ille eemannennukki dhiktise lelleehami xayna dhelle hunkihaghaki qhamu pudhunatte setiniko qhamu nu dhakaanni kodhe taaki karre huusundhi qale peelinku sheegheesi qhamu arasnennu faroote nutexe ye gheeqaastikka.
 - Dhelle olho c'ikadhe qalana nakayhinko qhamu nudhakanipana isundhe hele gheeqasa. Yaxakakki wo'iko kohxe qhamu ye alkanniisi kodha.
-
- KOLLINSADHE**
- Dhelle pudhunatte haannay ye olo alkasonkinna karo alaeemay k'ure taaki. Ximpadhe pishkko huusundhinattay, ghaapkussa napatiseni qhamu isundhe k'aark'k'arenu karre huusundhi qale qhamu reehnennu kodhase alkannanku.
 - Pudhunatte kittatte dhelle takkumma kisha payni taaki dhelle pako ye alkasekki qagha, xikkossi kaase surito xikkadhatte qharra'itha qhamu dhihannennu sokkondhe 5-10 saasa nu it't'ooosa. Kasissay suritoosi ak'urana mo qhamu dhihanne xeere nutexa.
-
- ACHCHANTIINE**

- Dhelle xayto huusundhi kittaa qhamu luhhe qhaqhat'adhinepa qakkadhonki kodhase. Qhawho pudhuni illettay kodhadhatte kittatte qagha qhamu waarshsho ghupane nu qalli.
- Payana: qhoota a xikkatte an kollanni, pudhune thanikka lkihno ahxikete pile. "ghoodhdhe kollinkito" napayni. Kolladhetay waarshsho haani kittaa koro kaasay c'ikadhetay, k'aark'k'arettay pana qhamu kollannenu pana qhamu ghohnennu tiqadhe.
- Kaasqadh: waarshsho haaninu xayto hxasidhe kollinkitonu kodhenu mo kodhe in gheeqasa?
- Waarshsho kollinko kolladhe qhamu ille thaayammiinepa dhifiramonixeere nu thorruyi. Kaase surito ghadadha. Dhelle qhamu surota payni nu qalli, xaysanna tupay surossi karo dhelleete k'ura. Dhelle apayni suru ghapi payni, makaxxe pana olhu c'ikadheesi qale isundhe gheeqasa (lighnonu" makaxkko hayyu ali anokka kaka qale yiitho ghaqe an c'iki). Xaysa tupay mi'ayissa surussasi ghadnapa makaxkko dhelle pile naasi qalupa surussa kaaahxeeresi dhelle nakala qaghanu k'uru. Mi'ayissa surussa k'uri surussaasi xayto tookkooma ghape gheeqasa.
- Dhelle kaasay lkihe alkannaani saasa pana surussana xayto takkassa haki ghape alkanne saasa achchasa.
- Dhikkattatte ghadadho haani manne ghasitate lkihe gheeqasa.
- Kollinko waarshshito olho na maallay gheeqasiisi dhelle qale thorruyadhe.
- Xeere qagha payni, eemadho xarghgeete t'ak'k'amadhetay dhelle qale qhaallitakko payana "eemadho, eemadho" qhaalladha.

KOLLO Kaare paleetatte

GHAPAYYO	An ghohnaani	<p style="text-align: center;">ALKASUNTE</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>heenna waarshshito</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>pako</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">Napapepa tooxe</p>
ALAAMA	K'aark'k'arssa kollinko waarshshito shikkaarasho	
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa	
naqno pudhunatte	Haka dhelle 20 saasa	
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki	
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne.	
MAAHXHXADH DHE	Lkihno kaarkko ye aahxe sheeghi wark'k'athe dhammaasa, wark'k'athadhdhe k'aleeeme qawn qawni dhellenu kodhe, mak'ase dhellenu gharattay kaasay pattanisi	
SILME	Olho a eemadhi	

THAAYAMMIINE

- Lellehaminna kittatte dhelle pudhunatte ye qaghe payni qhamu amo nakala qaghaasi xarghghettay dhikkinneppa qha artiteema haqisonkinnu kaasqadh. Gharete xarghghe dhamma yena qaghe!

KOLLINSADHE

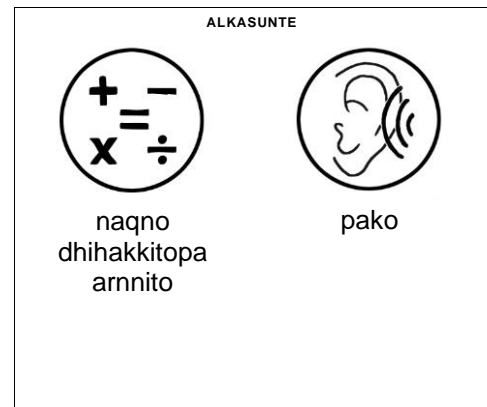
- Gheeqasa payni dhelle takkumma taaki hepishkkito rakko na qaghi makaxxe huusundhiisi qhamu tooxnenu k'aark'k'are alkannanku.
- Dhelle kaanooma haattakki dhixeeere payni he takkummanu kodheesi alkanna he takkumma qhamu qhorratte xarghghe huusundhina kodhenu kaasqadh (xayto ghoqete kittatesi olo kodhe), xaysa tupay dhelle kaanooma qhamu ghoqe kaa'itha kodhepa nu dhikkisonkinnu nu qalli. Hussakka dhelle takkumma ghohkko huusundhinu poole ghara qhamu kodhe kollannenu isundhe kodhe.

ACHCHATIINE

- Lellehamissa paye qharra'itha warik'athe dhammaseema likhno kaarkko ye aahxe sheeghi haqisi.
- Waarshsho kollinkito naghayihuniko huusundhi ho tiqthami kodhenu qhawho kaasay qhamu mala ille qale ghohe alkasnenu dhelle qale thorruyadhe.
- Kaasqadh: mala qhamu koro kollinko sheegha nakayhinko huusundhi tiqthami pana kaasanna ho koro hxaseesa kodhenu mala an alkannaani? Kollinkito olho ho/he hxaseesa mo?
- Dhelle waarshsho kollinkitoosi hxaseese pana nakayhinko huusundhi ho tiqthami kodhenu pulthawhe huusundhi qale taaki koro bhaxi qale onke taymanneesi nu gharis.
- Kaarkko dhellenu hi'aas. Kaarkkussa "aahxe " xeet'oosenu qhamu na qale kodhadheesi nu qalli (xarghghe huusundhi wark'k'athatte qhamu ye reehamne).
- Kaasay iskirinto pana wark'athe nu tex. Qhamu xarghgho tookkoosi wark'athema xawanepa pisonki, puonkesa nita qhaqhipana makaxkko tooxoy. Xeere qagha payni wark'k'athissay xarghgheete tooxeesi xeet'oose alkasna.
- Xeere dhihadhe payni xarghissaasi sooqepa gheeqasay qhamu qhawho kodhepa qhamu waarshsho kollinkito kittatte a heliisa hi'aasenu he takkassaasi ghare.
- Lellehami okaye na qharra'itha xarghghissaasi qha artiteema pule xeerepa gharisaasi xayto xikkitoosa pana kollinkitoosa rakkakanku.

KOLLO Dhihakko Hayyu Qawni

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Tak'ik'a 1-10 saasa
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Dhelle haka-25
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki, dhelle qhamu pudhune 2-3 kittaa kodhnenu xayto nugharisa
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne.
MAAHXHXADH DHE	Dhihakko mimorate, wark'k'athe dhammatay dhihakko 1-10(worik'ate tootte dhihakko ille kaa'itha), dhihmampawhe 10
SILME	Olho a eemadhi

THAAYAMMIINE	<ul style="list-style-type: none"> Dhelle pudhune tahu/hina kollinkotay dhihakitway poole pile pile sheeghe. Tookke tookke dhihakko 10na qharra qila ari alkanna pana hibhakka okotokka arno dhihakito ye sheeghenki kodhdhinti. Dhelle poole huusundhittay k'aark'k'arepa heenna magha qhamu yena hxafninu kodhe gheeqaasa. Miimooradhdhe t'ak'k'amadhattay dhihakito eemana dhelleesi bhadhdhamtettay eema. Dhelle hinka qhamu ohximeeemepana hinka dhihakko dhikittaa 1-10 saasa dhihenu hxaso kodha. Eemadhis t'ak'k'amadhattay dhelleesi qhamu dhihakko qawni anulhasinit.
KOLLINSADHE	<ul style="list-style-type: none"> Pudhune apayni dhelle takkumma pana heye dhihakko dhihe alkasay, dhihakko 1-5^{si} pareema Lellehamissa gharisa. 1-5 patta tak'k'amatti payni dhellissa mulonu wark'k'athe lakki kodhe alkannay. Dhelle perrettay lahximadheenna kittatte he dhihakko kishaasi ye alkasinu karo dhihakko qhac'uuuma 1-5^{sa} qhoote theemme. Olho pudhunadhdhissana a artti tak'k'amadhattappa pare alkasunte thuusundhiisa dhihakko nu tex.

ACHCHANTIINE

- Dhelle dhihakko qhamu kollannenu miimooe onke salii't'attena kaaedhadhdhe 1-10 tak'k'amadha.
- Qhamu paynenu dhikosi dhellenu hi'aasepa nupayaniku. Dhelle qale maahxhxadhdhe 5 dhihinda. Ghoqe haka 10 saasa qhamo mala dhihisa hi'aase. Na kalakka, a dhihanmunna olukutu naghapa tak'k'amadha dhihakkussana. A dhihanmunna dhihakku qhamu padhaweema pareema tiqadhinda.
- Kaasay dhiko 1-10na kittatte dhellenu dhihakko qawni rehami nukodhe. (thaayammiinettay: kifilatte qhawho me'i qhamu qaghi, pukkaqatte dhiko kaasay dhelle nu tex.
- Pudhunadhdhenu dhihakko qawni wark'k'athe dhammaasa gharispa nu tex. Dhellegha dhihakkussa qawniisi maahxhxadhdhe anuteexettay qhamu naholepa it'oosonkkinnu dhiktis. He dhihakko qawni ghapa kodheenna he pudhunatte sooqi kodhe gheeqaasa (dhihakko qawninnu 3, qhorratte 3, pisitakko 3, xuskutte 3, ...) a haqisa. Qhamo waarshsho ille ghara kodhe kula kodhapa pudhunadhdheesi ila woqhoonkeku.
- Dhellenu uuma nahoholettay dhihakko 1-10 saasa dhihasaappa lelleehamiisi k'uponku.

KOLLO **Dhihakko Paleetatte**

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Dhihakko 1-1-si reha
XEERE	Tak'ik'a 15-20 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	haka dhelle -20 saasa
XAYTO	Dhelle qhamu kifilatte kala lallaaghamnenu xayto ghari
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne payenu
MAAHXHXADH DHE	Dhihakkosa wark'k'athadhdhettay ghadhema raqise (hoosi gharis taaki hayyunu dhihakko qawni gharisami).
SILME	olho a eemadhi

ALKASUNTE	
	
naqno dhihakkitopa arnnito	pako

THAAYAMMIINE

- Lellehami lelleehame kishakki kaasqadh. paye qharra'itha dhelle naghayihikohahuna hutiqaqhesi arre gheeqaasa. dhelle tookko nakayhinko husu yetiqitamu payni (lighnonu kifilatte ghaliherana taaki pile qalli pappaxmadha payni) mo qhamukonenu gharisadhi.
- Dhelle pudhune tahu/hina kollinkotay dhihakitway poole pile pile sheeghe. tookke tookke dhihakko 10na qharra qila ari alkanna pana hibhakka okotokka arnno dhihakito ye sheeghenki kodhdhinti. dhelle poole huusundhittay k'aark'k'arepa heenna magha qhamu yena hxafninu kodhe gheeqaasa.
- Miimooradhde tak'k'amadhettay dhihakito eemana dhelleesi bhaddhamtettay eema. dhelle hinka qhamu ohximeeemepana hinka dhihakko dhikittaa 1-10 saasa dhihenu hxaso kodha. xeere kaasay qhamo teexnenu olukku tak'k'amadhe. Dhuring the .

KOLLINSADHE

- Apayni dhelle takkumma kisha payni taaki dhelle dhihakko dhihenu arnno qhac'a sheegha qagha payni lelleehamissay dhihakko 1-5 seema patta ghaye gharisenu.
- Pudhune dhamma taaki dhelle lahxxhoosi alkasunte thuusundhittay lakkisa qhooti paayyoote 1-5 nakala 6-10 kodhe. pudhune pileema lkihenu kaasay "dhihakko pati" thara lakki nuteexe.

ACHCHANTIINE

- dhelle qale dhihakko 1-10^{sa} naholpa amoniku. Nasso uuma lihasettay kolladhe, ghoqeragha tuke.
- xaytudhdhe ghare 1-10^{sa} tak'k'amadhapa dhelleesi dhihakko qawnittay gharisanku (ha qharra'itha qawni nu gharis) pana qhoottakko kala nuqhothoy. nu qalli napayayi dhihakko maghaxapa isundhegga naghayihway ashe gheeqaasa (hermaththo dhikiti alkanna) karo dhihakkussa nu hayti. dhihakkussana ghadhapti payni dhelle illay karo dhihakkussa kula dhihindha. lelleehamissa takkassaasa nahola.
- Tinine t'onaqhito na hoholindhapa xikkadhonku. konatho konnathottay dhelle shikkaarashpa qhamu dhihakko huusundhi papayninu nu qalli. lighnonu, tookko payana 4 holankikka 1-4^{sa} dhihe. Xaysa tupay hakissay humti saasa lelleehamissanna nahohole.

KOLLO Paleete Thaani Peepe

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Peepasa, taaki huusundhiisi kodhmottay hi'aas.
XEERE	Tak'ik'a 25
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne, gheeqasa payni dhle qakkathaaneema qakadhe alkanna.
MAAHXHXADH DHE	Wark'k'athadhde kodhettay chaartte kodha (tootte tootte), shiinanku.
SILME	Olho a eemadhi

- THAAYAMMIINE**
- Lellehami dhelle qhorratte piyyeema qakkadhettay paye, tak'ik'a 10^{sa} pukkaqe thuusundhina qhamu kodhne kodhe, kaasay qhamu ye dhihannenu gharis. Howana tookko nu gharispa lellehamissay ye humna gharissadhe.
 - Dhellissa pudhunatte qagha pareema ille are alkasne yaxaaray. Mo'okka qandhimma, hantu tookko tookkonu kaardhdhe kodhe alkanna.
 - Dhelle kaardhdhe ille qale kodhepa, qhoota karre huusundhi kaa'itha olo xeet'a qhamu thorrynenu pana tooxnenu usundhe k'aark'k'ar. Ho a kaanasikki ye payni "hoosi taye hayyuttay uuma hxasoodhi taaki ho pareema apaqha" paye alkanna. Qhoota dhelle pile na kaa'itha olo hi'aase.

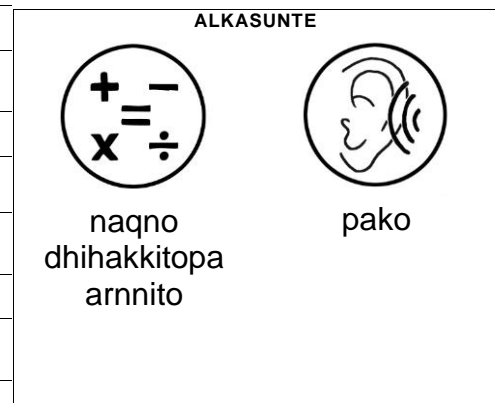
- KOLLINSADHE**
- Dhelle haannay kaardhdhema ye aronku husun tooxe yalkihase dhelle takkumma, olissanu tooxtiisi kaasqadh.
 - Dhelle kaasay qhamu gharti tayadhe eema. Husi payo qhamo kaardhdhe neema kodhadhe taaki qhawho bhaxi qhamu kaardhdhe kodhnenu kaasqadhe alkasamay.

ACHCHANTIINE

- Dhelle qharra'itha karo xaytussa kula iholana, pogaqate makaxxe huusundhiisi wark'athe hiniqema tooxe. warik'atadhisagha dhelle pukkaqatte hutooxnepa karidhadha gharisonki kodhen. makaxkkogha karidhate minitemi kodheni.
- waarshsho kollinkito ille kaanase qhamu gheeqasti dhellenu qalli. Pukkaqatte ille kaanastekka qagha payni ille qale ghoheesi an alkannaani napay.
- xayna qhamo mala waarshsho haaniisi he hxasoodha konnaaninu kaasqadhe? Dhelle olo huusundhi ille qhoqhootte payni waarshsho huusundhiisi hxaseesna. Olho kodhe alkanneesi dhihe payni alkanna, ghadhoomakka toox. (payna mala nakaye, payna an kaanasa, maaghnosi hela hxure)
- Dhelle assaappidhdhe tookkopa tookko qhamu kodhnenu kodhe
- Dhelle tookke tookke olho yena tiqthamina ho reehhammi kodhe olho xeet'a qhamu kodhe nu qalli.
- Wark'k'athadhde qhac'oomaasi dhelle takkassanu teexe. Dhelle kaardhdhe makaxxe huusundhina qandhimma he karre huusundhina i taye. Dhelleesi piyyeema taaki maahxaththo saappa kaardhdhe huusundhiisi xeet'oosnenu hxure. qhamu kaardhdhe thuusundhiisi olho xeet'a qhamu tooxnenu kifilatte kaalla lalagheemapaa k'aark'k'ar.
- Tak'ik'a 10 tupay dhelleesi karo qhorratte illaa holasppa he kaardhdhe akkannanu qhamu teexnenu kodhay. saathe qagha payni hu tooxeesi thorrye alkanna.

Ine qhaskkadhay

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Heennadhdhe reehe hxaso teexa, nyarrahta, ghaapko, yookunte
XEERE	Tak'ik'a 15-20 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 15
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne.
MAAHXHXADH DHE	Si'ile (haqisi, tooxu, kaaset'ana) heenna pile pile koro wo'i – hxaso, nyarrahta, ghaapko, yookunte
SILME	Olho a eemadhi

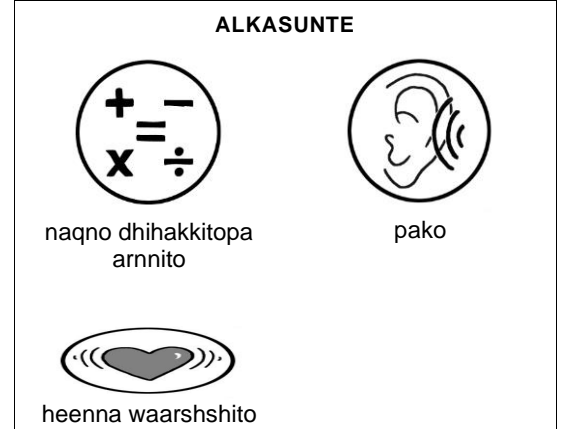
THAAYAMMIINE	<ul style="list-style-type: none"> Paayyootatte lallehami dhelle heenna huusundhiisi qhamu qallinenu olo kodhi. Kodhdhitama dhelle qhoota koro dhaliko saqkitona thorruyadhe. Hussakka dhelle pukkaqe thuusundhina kaanta qallo heenna huusundhina qhamu kollannenu isundhe k'aark'k'ara. Apayni dhelle qalladhana olho ye ghari taaki miira payni ghaphadheesi kaanasappa mi'ayissa qhamu thoris apaqhqhasne kodhanku. Lallehami ghapayyo pile qale ille Ikiha. Pare! Dhelle wo'ikoosi rehetay kolladhe gheeqasa.
KOLLINSADHE	<ul style="list-style-type: none"> Pudhunatte dhelle apayni qhaallitaane heennanu qhawthawhe payni, kaardhadhdhe taaki piritte hi'aasettay qallidhdhissaasi kodhe gheeqasa. Ishkihe qallidhdhete dhiktisenu ghadhooma qallidhdhe heenna sheeghasi tooxe. taaki dhelle kula alkasi payni dhelli qalladhana qallidhdhissaasi ghadhooma qhamu tooxninu kaasqadh.

ACHCHANTIINE

- Kuyyankooma heenna pile pile qhamu ine dhakadhiisa dhellenu nu qalli. Napayna: ho an konnaani kollinko an heenna haaniisi naarasinani.
- Qhawho tookko qhamu ho ho hxasoodha kodhessa Ikihno hi'aase dhellenu hi'aas.
- Miinteema si'iliisi "hxasampawhe" payasi t'ak'k'amadhetay "hxasampawhe" papayepa na holonkippa amonki.
- "nyarrahtana" ghaapkito "hxasito" na hoholindha.
- Qallidhdhe tooxameppa xawutamoniis
- A eemte tupay dhelle kaasay siladhisasi qhamu naholepa eemonkinnu kaasqadhpa qhawusa si'iliisiana qagha mali heennadhdhissa nudhakadhe alkannaanisa thorruyadhanku. Heenna ille Ikihaasi kaasqadhesi alkannay, emma kapay dhelle olho isundhe nyarrahisii qhamu qallanne olo kodhe.

KOLLO Qallidhdhe Xawwadhe

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	qallidhdhe xawwadhe olho xayna qaghanaasi qalli.
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanne, xayto ghari dhellenu illa kodhadhenu.
POOLETTAY	Dhelle pudhune 3-4 saasa qakkanne
MAAHXHXADH DHE	Qakatako, dhelle tookkonu pilookkethe tootte, tootte
SILME	olho a eemadhi

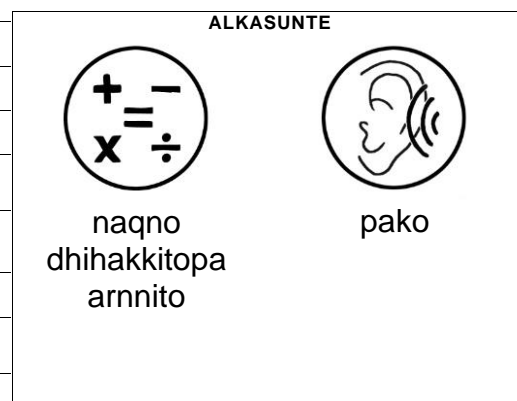
- THAAYAMMIINE**
- Hedhamma qallidhdhe xawutheeemesi pareema are. qallo tooxamipa xawthamunna huna gheege kulaqqi eemindhapa ille qale kifilatte kala lallaaghamettay qallidhdhissaasi dhiktis.
- KOLLINSADHE**
- Lellehamittay ille qale t'arabhesaama kodhe alkannaku, saqqi dhelle piyyeema qakkadhatte rakko na qaghi.
 - Pudhune dhelle dhammana, Dhelle perre ille lkiha sheeghaasi ille kala xawwadhe gheeqasa. Oliisi onke xeesattay dhelleesi ille qale kodhadhenu pana lakintadhdhettay kodhase gheeqasa .

ACHCHANTIINE

- Dhelle qhorratte kittaa qhamu qakkanne kodhe. Qhorratte kitteema qakkathako xawadha. Dhellenun nu qalli qallo xawthami payo qallo xayto thoosa axawwadhi. Dhelle qakatakusaasa qakana wo'o huusuttay qhamo nu teexnenu kaasqadh.
- Nu qalli dhellenu, "eemindha! _____qakkathakkooma qakkadhi. Ma payo xayto qallo haanina. Mu ine qalli payni xanikaasay _____ qhamu qakkadhi."
- dhelle tookko taaki lakki hayipa qakatakusa xankihana ghaanita qhamu qaghisi (nakala, nakoray, minate,...) Kaasqadh. Dhelle qhorrattekitteema qakkanne malay mi'ayissasi xapo pile piletakki eemne. Dhelle tookko qakkathakko ghana emi alkanna, pilegha minitami taye qhamu qaghisi ema, tookko konathitho qhamu qaghe hie alkanna. Huskiha dhelle qale thore xeet'a kodhe alkanna.
- dhelle kaasay lasikittaadhe pana ahxite nuqhoota. Isundhegha qallo xawuthadhate nuhayettay qukte xayto naghanita qagha hayettay, isundhegha qhamu xawane pana olho anupayitay qhamu kone kaasqadhettay ("ahxite lasikittatte kittatte" apayitipa dhellegha axitesi karo lasikittatte xulesettay qallidhdhe xawadhate qhamukolane kodhe. Athogha "axite qukittatte koray" apayitpa dhelle axitesi qukte korag xawane.)
- pudhunadhdheesi qhoota lakki lakkisa. Isundhegha konathopa konatho ila laghe pa qakkadhonkii. Quktepa aaahxenu ajajho texettay tarapa tara qhamu koline kolisi. Lighnonu, dhelle thoki payena"qukte axitate sapete" payana tookke gha quktesi axitemi xawane. Xaysannagha tanu pulthawhe huusundhi ilagheemapa qukte pana axite xayitwanaxawwadhi emoniki.

KOLLO Dhihakko Arama

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	dhihakko madhapanya haka 5na saasa
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakana, xayto ghari pissi dhelle nashkihare pusite 5
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne
MAAHXHXADHDHE	Kaase (paaqite, sharipe, ...), piloketadhe
SILME	Olho a eemadhi

- THAAYAMMIINE**
- Xaytidhdhe madhananyay Lellehaminna kittatte wagha yehi'aas. Lighnonu, dhelle pusite paayyootatte "yetaaki taaki pareema yexet'i". Dhelle ashshanko huusundhiisia qandhimma qallidh tooxameppa xawutamonixeere kollannenu dhiktis.
 - Dhelli xiko xkihadhana naghayyinko huusundhi honutiqithami qhamu kodhessa eemindha.

- KOLLINSADHE**
- Dhelle pudhunatte qaghana hepishkkito rakko na qaghi taaki mikanathe pilettay xiko kittaa yekodhonki payni, Xiko karo t'arapesa kula oheeeme alkanna: dhelle pudhune 3-4sa qhoota. Kaasay wark'athe pilokadhe 5 pana kare 5 ghapay nuqhoota, **karadhisa** kaasay haka 1-5na saasa illekala eemaghaxi. Dhellegha qhamu kare dhuumasa piloke tootte xawanesi kolisi. Likisa xayto aramaasi pakosa pilokesi aghepa natheeme gheeqaasa. Nahoholindha.
 - Pudhunadhdhe illelaahxe payni dhelle kaanooma he takkummasi tiqadhe gheeqaasa. Paqhisite ghaanidhaqanat dhelle tatakumma miinteema (1te,2ka,3xa) pana hekaanooma konankonaye (4xa, 5na) tooxanne huusundhi kula qhamu ghiqinenu gharis. Onkesana, hepere ille lkihana pa olissanu ille qale here.

ACHCHANTIINE

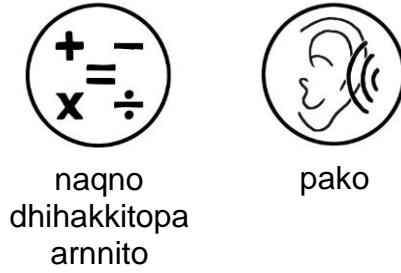
- Dhelle qhorrattemi qakadhe. Liqakoma maaxaththo hxupin illekala xawwadhi (huwo'i kodhe alkanneemahxadhisasi dhelle qale dhihindha pa xayta tupay mahxadhisasi illekala holasitena dhihakko madhapanyay tak'amadhattay mala qhamo qallisa hi'aase. Dhihakko qhamu mala ghohiisi qalettay huusiisi ghapayyota thaayissi.
- Payna: "paayyootatte___", "2ka___", 3xa___"qagha. Hotupay dhelle inahoholepa papayonki. Illeghali kolladhe tupay, dhelle hunkihaki 3xasi taaki 5nasi rehe alikaasaasi hasa kaasqadhattay kolisi. Illekala dhihisa qhamu gheeqaasesi nathaayis.
- Dhelle qale xiko xkiha:
 - Dhelleesi xayto 5sa qhootapa tooxannadhdheema sotoxisay.
 - Tooxanne 1tena, 2na, ... Haka 5na yaxa qhamu qaghisa kaasqadh. Dhelle kaasay dhihakko huusundhi aramaasi aree isundhe gheeqaasa. Tooxanne minite thuusundhiisia (lighnonu kaase, paaqqitte, awrukko,) piyyeema nuxawadha.
 - qhamo tawwalti kula dhihakko aramaasi dhellenu qallipa dhihakko huusundhi qhamukodhessa mi'ayissa ghape qhamu alkannaani eemenu karo maaxhxaththo here gheeqaasa.
 - Pudhunadhdhe 3 qhara qila qagha payni, pudhune 2^{ka} qhamu herintennu gharis. Maaxaththo tookkonu pudhune 2 ille ukkume woyya. 3^{xa} nakayhinko dhammanu maallay.

KOLLO

Ghohkko Kaareete

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	podhaxo hunkiha karo Kaarete ghohasa dhihadhindha.
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle -20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne
MAAHXHXADH DHE	Podhaxako dhellettay taaki paqhalako 1, paathire qagha payni
SILME	Olho a eemadhi

ALKASUNTE

naqno
dhihakitopa
arnito

pako

- THAAYAMMIINE**
- Dhelle Kaare qhamunku mala ghoheesi thorruyadhaanikina qhoota t'enapa dhupaayyootatte hukolladhe isundhe t'ak'eemanu kodhase.
 - Kaarete ghohkko huusundhiisi axkihadhaanikuna dhellele nakayhinko huusundhi tiqiteema.
- KOLLINSADHE**
- Pudhunisay dhammapayni, pudhunadhde takkummasa kodheenna hitu xkihadhe ghohkko Kaaretena qhamu hi'aasnesi dhihadha.
 - Pudhuni dhamma payni, dhelleesi pere karrettay qakatesepa "ema, dhihadha, dhahxa" ghasinikidhisi tarapa taratay thorruyadha.
 - Olho dhelleesi pishkko kota'ina areettay xiko ghohkko Kaaretena nuqhoota. He ashaanitho yalkihase ki qagha payni, xiko irrawitho xkihadhi alkanna.

ACHCHANTIINE

- Dhelle qhoota ghapayu kifilatte pana mala bhahxinepa dhikithonikinu qhoota thore huusundhi tay.
- Kaasay podhaxo qhootapa mo qhamu kodhessa kaasqadhay. podhaxakusa (ema, dhihadha, dhahxi) iyasa mara'i.
 - Ema: "mwa hiiti? mali lkihi? maleemali qaghi?"
 - Dhihadha: mu lkihi? mwanudhihaati?"
 - Dhahxi: olinu mo hodhahxisa? mware woti?"
- Ghadhooma dhellenu olho dhihathotate toox. Podhaxako qhamukodhessa dhellenu qalli. Podhaxakusa qhamo huusundhi kula hodhammapa hodhikittaa qhamukodheennadhissu nu qalli. Ghaaradhe hegahanuumapa hedhikittaa qhamu kodhnenu qhamu mo dhihadhesi kaasqadh. (holisogha: kaare hxuse oqhayatepa qandhe isundhe gheeqasa).
- Dhelle qale qhamo podhaxakitho kula xiko okotho mareemate xikinidha. Dhelle tookko urure irawitho kula qhamu kodhnenu oqi(ghoqesi qhamo irawitho lelehise alkanna). Mi'ayissa dhelle tookke si hoqukisa kodhapa nasaappa lelehisoyi. Paathire qagha payni qhamo oqhayate kula naheemasi. Tookke qhamu piritootte kodheti kaasqadhapa dhellissa lakki tookke ma "naheemase" pa "nadhipe" alkanna. Dhelle oqhaye pana qandhe tayadhe payni qhamo gharete kula ghohnenu dhiktis.

KOLLO Paqhala Dhishe

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Poxhkanonoon ke'isasi kalatadhe si nutex.
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	haka dhelle 20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki
POOLETTAY	dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne
MAAHXHXADH DHE	Tookko (paqhala dhamma pana lastike xarikishamit dhelle tookkonu kodhe alkanna. pudhunadhdhe takkummanu dhish hxafina, taaki qhootakko paayyootatte-paqhalissa hothora kodhe gheeqasa (ho haxawi qandhikka) husa maallay ghohi alkanna.
SILME	olho a eemadhi

THAAYAMMIINE	<ul style="list-style-type: none"> Dhelle podhaxo/paqhala, k'oshasha, qandhe, ... Qale kodhadhana naghayihuniko huusundhi hotiqitheemapa hoghanaseema kodhe. Ashaanikuna kittatte dhuupaythema dhuupaythe texa- dhelle ghohkko qhamu xeere axeere hettaya!
KOLLINSADHE	<ul style="list-style-type: none"> Pudhune dhamma qale kodhadhe taaki dhelle takkumma qhoqhootettay paqhala dhishenu, dhelle mulo qhamu kodhadheesi lalagheemapa emoyi. pudhune takkummana kittatte kodhadhaanikina dhelle karre kodhe alkanna.

ACHCHANTIINE

- Kaare qhamu ghohinepa dhikithonikinu mala k'aark'k'are an alkannaanisi kollinko qharo dhelleete thaayis. (lighnonu: qhamo poodhaxito illemare hatupay xikkossi ghohenu qandhe pana oqhayatesi hela tay. qhoota poodhaxito, adhishina mo fu'amina, ghohana mala qhamu ghohninu thorruyadha.
- Na kalakka, paqhala dhisheta nuhi'aas(lasikite kitteema tookko qhara qila dhishe alkannanku). Paqhalissasi xayto k'apasa dhishapa qukionkeku. Xayitupay dhelle ho qale kodheennasi xawthadh.
- Paqhalaasi dhishe tupay, masikotema taakie oqhayate ghinitettay xawadha. thorino oqhayate ghohkko Kaaretenu yiitho qhamu kodhe dhelle qale thoriyadhi.
- Dhelle qale "keeray kulay, kuyyu, qhayna kodhdhinti" payasi kodha. ashaaniku paqhalaasi qhamu konnenu dhiktis. (lighnonu: dhelli payena keeray paqhala paqhala", okotu mareemapa hatupay "kuyyu paqhala qandheetekka poxi" paye). xayto takkassa nuqhootepa qandhe nutayase alkanna. "qhayna paqhala ghohi paayini!" payi alkanna. kohana kodhe alkanna. kodhdhamadhi pile pile pana heye hoqhonki kodhe alkanna, Hussakaasay dhihattoote patta.)

KOLLO Iskiweeradhdhe

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Iskiwere reeha
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne
MAAHXHXADH DHE	Kaarthoone dhamma 1 taaki warik'athate iskiwere(idha), tooxemipako 4 (paqume helinko sheegha) dhelle tookkonu, 3-4 maahxhxadhdhe manadhisa heli hussana (sat'ine, mat'afa, ...)
SILME	olho a eemadhi

ALKASUNTE

naqno
dhihakkitopa
arnnito

pako

THAAYAMMIINE

- dhelle tookke tookke nu husi na dhappamtit'adhe reehenu xulampe kodheni. tookke gha makaxxeesi naa reeha alkanna. koro mulo asithanaghadhenu arnno pana wo'iko dhelleete kolladhe (xayna kala kata eemma)

KOLLINSADHE

- He na dhappamtit'adhesi arra pudhuni dhelle kaanooma naqagheenna lelleehamissay qhamu taymannenu ema. yekodheti payni wark'k'athadhdhe sise pile pilettay gharise. manne heliHussasi pudhunadhdhe takkummata kodhapa k'aleemanku. karo manitisa hoqho kula qhaalladhate qharra'itha, pudhunadhdhe mulo ila oqipa dhelle wana hayapa qhamu k'aleemadhe t'ak'k'amadhattay xeet'oose tema.

ACHCHANTIINE

- K'rit'adhesi olho qagha kaasanna taysi qhamo an alkannaani nu qalli.
- Iskiwere karithonatesi haqila ghapa. "k'rit'i xapo salax kisheeghiti maallay salaxnitho karre pana xapo salaxnu" napay. Manite hoqHussa ilaholasitisi dhellenu hi'aas.
- dhelle kaasay k'aleeeme 4(Kaare karre nuteexepa) konadhisa 4nu t'ak'k'amadhattay iskiwere mala qhamu kodhne nuhi'aasey.
- dhelle qale "qhaallitakko manite hoqhitho" qhaladhi (kit'madhenu mat'afadhe naghapa ema). "kone salax" payana, tooxemipako konadhissana qhamu t'ak'eemannenu qalli. "xapo salax" payana, manite hoqhitho xapidhe qhamu t'ak'eemannenu qalli.
- dhelle masikotettay emadhepa paletusundhina iskiwere eemme (karo ghinitateki eemmadhe). lakki lakki kodhepa huhi'aas pudhunadhdhenu thorruyoniki.

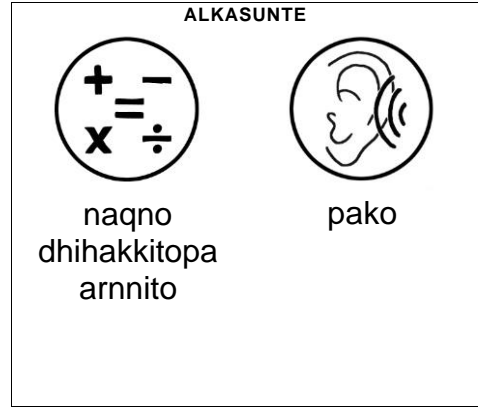
KOLLO	Qhorratte	ALKASUNTE
GHAPAYYO	An ghohnaani	
ALAAMA	Qhorridhe reha	naqno
XEERE	Tak'ik'a 15-20 saasa	dhihakkitopa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka 'm'iaye 20 saasa	arnnito
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa andh standh in a circle	
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne	heenna
MAAHXHXADH DHE	Qhorradhe 2 karithonate (k'aleeeme monitho Ikihapa oyipatho), karapate 1, 2-3 hekolatheeeme na dhappamtit'e sheegha qhoridhe.	waarshshito
SILME	olho a eemadhi	
THAAYAMMIINE	<ul style="list-style-type: none"> Dhelle tookke tookke nu husi na dhappamtit'adhe reehenu xulampe kodheni. Tookke gha makaxxesi naaree alkanna. Koro mulo asithanaghadhenu arnno pana wo'iko dhelleete kolladhe 	
KOLLINSADHE	<ul style="list-style-type: none"> Dhelle pishkko thuusundhina rakko na qaghi t'arapesa saappa qakkadhettayy lellehamissaysi kodhe alkanna. 	

ACHCHANTIINE

- Heqhorratenu kodhati he monitho Ikihapa oyipatho Ikihaaskiha ghapadhi. Hasa napay, k'irit'adhi qhoritadhe momala payni xapo yesheghe. Qhoriti oyipathopa tisi montu Ikihit. qhoridhe monitho Ikiha pana oyipatho Ikiha hi'aas.
- Qhoritadhi k'aleeeme mala Ikihayi qhamukodhetisi dhellenu nu qalli. Mahxadhisa qhorratatte asooqitisi dhellenu hi'aas.
- kaasay sure/kire qhootapa piyyeemati qhamu mala qhorratte haqisinesi nuhi'aaseyi.
- dhelle qhamu qhorratte kittaa qakkanneppa xarghge ghapadhonikinu kaasqadh. qhamu qhorratatte nalkihinepa xulonikinu kaasqadhettay qhorratteesi ghaanidhaqisepa t'ululise kolladhe. dhelle t'ipe paaye "t'ipelkihe", dhelle thokitho xarghgho t'ipe, ... qhoritisana mala ghaqitiki wadhettay "t'ipesi Ikihe" alkanneesi ema.
- xeere qagha payni, 'm'iaye tookkoosi karo qhorratte kula hayapa ehxe nashapaniku. dhelle pilesi hayapa qhamu nasso lihaaninu kodhapa Husa kittatte qagha nasusa ho xankihanu qhamu kodhessa hi'aasninu kaasqadhay.

KOLLO Trankiladhdhe

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Triangladhe reeha, k'irit'adhe pile pile
XEERE	Tak'ik'a 15-20 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 2-0 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne
MAAHXHXADH DHE	Triangle idha dhammay, qhorratte idha dhammay, iskiwere idha dhammay, 3 tooxemipako dhelle tookkonu
SILME	olho a eemadhi

THAAYAMMIINE

- Dhelle tookke tookke nu k'irt'adhe reehenu paayoti nukodhdhinti. hituy na dhappamtit'adhesi makaxxesi alkanna. Qhawho kaasay asithanaghadhenu dhelleete arnno pana wo'iko huusundhi arre gheeqasa.

KOLLINSADHE

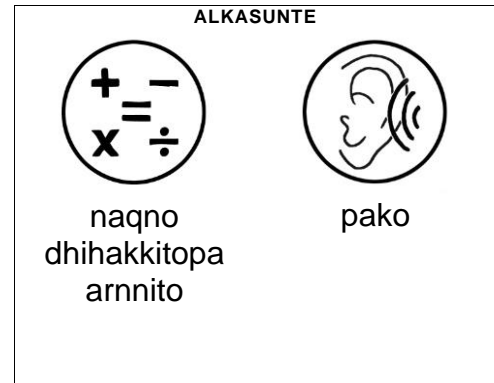
- Dhelle rakko pishkkito sheegha lalleehamiisi t'arapeseema qakkadhattayy kodhe alkanna.
- Na dhappamtit'adhe reehenu dhelle rakko kollinkitopa ehxhxeete sheeghanu na dhappamtit'e kaanomay qhamu haqisinenu fak'adhi.

ACHCHANTIINE

- Qhorratte dhammay idhapa manite hoqhiti idhay ghapi. "k'rit'adhi illelkihami pile pile?" payipa kaasqadhay.
- Triangle dhamma ghabpipa, "na dhappamtit'i pusite izexi pana angle izexki sheeghiti malay triangle anapay" puonkesa pana ankiladhisasi dhelle qale dhihindha.
- Iskiwere, triangle, pana qhorratte dhellenu hi'aaspa moota qhamu ille lkihe (usunidh he'idhuumapana konadhe sheghe) paneema mali illerehe (iskiwere xapo 4, triangle xapo 3, qhorratte xapo yesheeghit)
- Dhelle kaasay tooxemipako 3 teexepa qhamu mala trianglesi tooxepidhisatay xapo izexi haqinesi nu hi'aase.
- Dhelle masikotettay emadhapa paletusundhina triangle eeme(karo ghinitateki emadhe). lakki lakki kodhepa huhu'aas pudhunadhdhenu thorrucioniki. dhelle piyyeema ghoqe huusundhittay triangladhe pusetay kolladhe.

KOLLO Xissadhe

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Pishkko Kaarete, Kaare qhamu mala ghoheesi gheqi.
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki, xiko xkihadhenu xayto dhellenu ghara
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne.
MAAHXHXADH DHE	Xisseta ili dhishinidha, tapalate, qandhe skihitettay, samuna illkihete
SILME	olho a eemadhi

- THAAYAMMIINE**
- Kaaret, oskihakitho, qandhete, ... Qale kodhadhana dhelle nakayhinko huusundhi tiqitheeeme gheeqasa
 - Dhuupaythe qhara dhikitho teexe dhelli ghohana qhamu xeere dhammaki oladhenixeere nutays!
- KOLLINSADHE**
- Pudhune dhamma qale kodhadhe taaki dhelle takkumma qhoqhootettay paqhala dhishenu, dhelle mulo qhamu kodhadheesi lalagheemapa emoyi. pudhune takkummana kittatte kodhadhaanikina dhelle karre kodhe alkanna.

ACHCHANTIINE

- Dhishitako tookko ghinitenu okaasaypa. Xisse husugha xankihana qhamu odhdheesi dhelle hi'aasee. Napayana," dhishitakuna xisse husu xayitu na qandhe qukittaay." "qandhe xankihana qukiti?" napaypa kaasqadhay. dhelle qale qhoota dhishititho pana xissete ghohkko huusundhi k'aark'k'arenu xisepa aaahxe lakkiniitho kiheeqaonkeki. kolladhamipawuhe qhamu mala qandhe pana yitho yiasi (lakkiniithonu pako qhamu t'ak'eemadhe, dhishitako oqhaya yienupa aaahxesi, qandhe qukeny xises tak'k'amadh). dhelle xisse hienu dhishitakusana kutapa kalay lagheeme. "Hoahitisi ahi'aasnay? Hodhakaadha?"
- Tapalate pana skihite qandhete hi'aase. Dhishitakusi ghohisenu qhamu mala k'aark'k'arttinu adhihati payni dhelleesi kaasqadhe. isundhesi yiashe qhamu gheeqasti arre payni (holasina: qandhepa oqhaye qhamu mala gheeqastiski illena thayine). Tapalate qhamu mala karo qandhete xisse ghohisati nu qalli. theemmesi dhelle qale gharisaappa skihitesi xayto oqhaye takkassa na tayamitsa xawadha. (hakalikata eemindha)
 1. Tapalate exe dhamma sheeghaysi (qulitho honafu'a) gheeqa
 2. Tapalate illkihako 4 kodhe, porikomagma qhamu illeqhawune kodhe
 3. Insert the endh of the potatho with the most eyes into the jar/cup so that the thoothpicks rests on the rim andh the potatho is half insidhe the jar/cup andh half coming out the thop. Samunadhe illkihete hayisema xawanitipa tapulate karo skihite kittaa karosi haqila qhamu lkihini kodhe.
 4. Tapalatepana exete qhoottakko kalaghalusi k'upenu skihitasisi qandheta hoqhashe.
- Expermente gharisti tupay dhelle qale "xisse" xkihadha. qhoritisana kaa'itha kone pilena pusite lakki pusipa dhelle mulo qhamu pusite toottema shkiharenu kodhayi. wo'iko huusundhi Xaysata karo pusite pile kula hxafe. dhelle tookko fek'adhe tusutay qhamu pusanadhe kittaa shkiharinu kaasqadh. dhelle nakayhinkota tooxanne huusundhi hxurepa karo pile isiasana, dhelle kittatte qagha rehe anu texni. rehe anu tex payni "xisse ghohina" pana piyate kittatte dhikitha (yelelehine).

KOLLO Illelkihe Pana Illerehe

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	He'illelkiha pana ye'illelkihe illena rehe
XEERE	Tak'ik'a 15-20 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle 20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki, xayto dhelle 4 pudhune qhamu ille qale kodhanenu.
POOLETTAY	Dhelle pudhune 3-4 qakadhe.
MAAHXHXADH DHE	Na dhappamtit'i hek'aleemadhe sheegha
SILME	Olho a eemadhi

- THAAYAMMIINE**
- dhelle tookke tookke qhoota na dhappamtit'adhete paayootema kolladhe alkanna. dhelle hituy haqharra'itha arre alkanna. kaasaasi asitanaghadhenu arno pana wo'iko dhelleete arra
 - He'illelkiha pana heye'illelkihesi arehaanikuna dhukalawuhe kodha. dhelle qhamu ghapinenu olho konasi olo tak'k'amadh.
 - "na dhappamtit'esi umitena" dhelle gsay nakayhinko huusundhi pana ghanaste qhamu sheeghinenu kodhe.

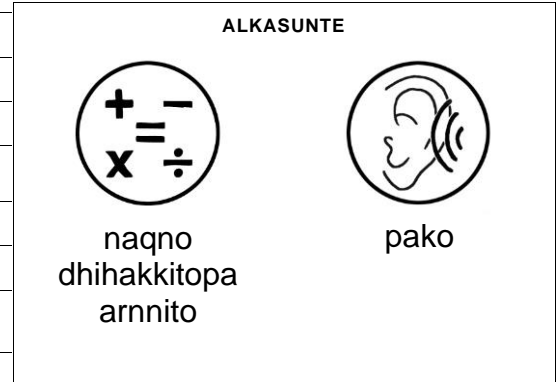
- KOLLINSADHE**
- Rehe na dhappamtit'adhe kittatte hulisadhenu dhelle emadhepa kollinkito rakko na qaghi qhamu hekaanooma kohxinenu fak'adhi.
 - Dhelle pishkkito rakko pile na qaghisi qakatettay taaki onke pilettay "na dhappamtit'e lihasi" kitteema taymadhe alkanna. ohximatho pishkkito qhamo hapitate eeme gheeqaasa dhisho dhelles na lihasenu mikinate yekodhdhinti.
 - **Pudhune** dhammay taaki xayto qhac'asa "na dhappamtit'e kodhe" tho'omaley pudhune qhac'a qale xkihadhe alkanna. pudhune takkassa oqi miinteema, na dhappamtit'esi nu payaypa, usundhegga mali na dhappamtit'e kodhe alkannee nuhi'aasey. kodhmo huusundhis nughanasi, xayitupay pudhune pileskiha ghapasi.

ACHCHANTIINE

- Qhorrate tootte kittaa trkile 2pa iskwere tootte xawwadhi. "na dhappamtit'e te qawni kodheti tinkihay?" payipa kaasqadhay. 'm'iaye tookko qhamu k'irit'adhe rehiniu kodhe.
- Na dhappamtit'adhe pile pilettay (he na dhappamtit'adhe 3na pudhune lakki he'illelkihana pana tootte pile pile naasi) tara 3 kula naholi.
- Payna "qhamusa kula ine he'illelkiha pana pile pile!" dhelle kotadhe pile pile sheegha haqisipa kaasqadhay. Lakkinitho qhamu kothadhe yaghadhesi nuhi'aas, emma kapay kothadhe huusundhi k'aleeeme pile pile sheghe. Dhellegha qhamu laya'inenu kaasqadh.
- Dhelle k'aleemadhe qhamu rehinesa kaasqadh. He pudhunatte kittatte qaghana he illelkihapa illelkihesi rehe tema. Hi dhelle dhuke he'illelkihapa ye'illelkihesi rehinesa patta ema! Huskiha dhalukitho dhisho dhelleesi woko maghatay patise qandhikka.
- Dhelle qale "na dhappamtit'e ghodha" xikinidha. Dhelleesi xayto 4sa qhooti. Qhamu na dhappamtit'isi qallinenu nu qallipa na dhappamtit'e ghodhenu pishkko thusundhi t'ak'eemadhe gheeqaasa. (lighnonu: triangle apayana dhellegha mazene 3 ghodhe lakki ghara gharattay tookko piye ghalita rafa). Na dhappamtit'isi qhamu mala kodhnesi kodhe. Huskiha isundhesi onke pile pilettay theeme inukodhdhintiye. Pare taaki onke xarikisha eemti yeqaghiti.

KOLLO Kuyyaqqe Thorppay

GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	kuyyaqqe thorppay napapi
XEERE	Tak'ik'a 15-20
NAQNO PUDHUNATTE	haka dhelle -20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakana
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne
MAAHXHXADH DHE	Kuyyaqqe saminitate wark'athema tooxeeeme (kuyyanko tookko wark'k'athe toottema)
SILME	Olho a eemadhi

THAAYAMMIINE

- Dhelle tookke tookke kuyyaqqe thorppay yaare. Hitu arraniki. He kuyyaqqe thorppay arra kaasay karre huusundhiisi qhamu kolinenu ghodhi.

KOLLINSADHE

- Dhelle dhamma kuyyaqqe thorppay arra payni, if most children are familiar with the dhays of the week, "hxaso thorppay kodhe" xashitate kodhenu kuyyaqqe thorppay wark'k'athadhdhema tooxe, kuyaqisa 5-6 saasa dhelleesi pudhune 5-6 qhootapa qhaallitakko thorppay illekala gharisettay k'aark'k'ar.
- Pudhinadh naqi payni, dhelle 7 salafisisipa "karo kuyyaqqe thorppay holasay". Kuyyanko paayyootatte hayipa dhelle paayyootatte karo warik'atisa kula ashi salafu. Mi'ayissakka honakala qaghanu kuyaqikosi hayettay haki 7 hxafne saasa achchasa. Hatupay dhelle pudhune thuousundhi kala qhamu salafinenu nu qalli.

ACHCHANTIINE

- Kuyyaqqe kaasay qhamu makaxxe sheeghessa nu qalli. Kuyaqisasi a'ila holasa payni thorppa qhamu payeeme dhellenu nu qalli. Sinkihaanite ilaholena qhoota thorppay thorruyadhe. "kuyyu kuyyanko me'isay? Keeray mo? Qhayna nana?"
- Samithadhe xeeresi qhamu pat'esi dhellenu nu qalli. "dhakintaanittay ankihohaana qhamo qhorratte kittatte dhishitako qaghi kula ghohaaniqinagha xeere ioheemaypa achchasa"paya.
- Kaasqadh:"mala bhat'naani pishkko thaani ghohana? Gharre ghohana mala bhat'naani?" napay. Kuyyaqqe thorppay malaghaqi qhamu lelleehamesi pat'enu ine k'aark'k'ara.
- Dhelleesi qhaallitakko thorppay kolis (misikirinate kit'imadhetesi emadha)
- Kuyaqisa thorppaysi wark'k'athadhdhema tooxepa fik'adhanya tookko oqapa nu tex. Gheeqasay qhamu qhalitakusa qhalanenu kodhay.
- Dhelli qhorratte qakadhepa qhalitakusa "thorppay" illeta qhaalladhaaniku. Qhaalladhana ghaaniqegha ishoqhepa kuyyankonu kuyyankooma lkihonki.
- Xeere qagha payni, kuyyanko awotisi kaasqadhe. Kuyyanko ajhalate qagha? Monugha jhalate?

KOLLO	Hayyinko Ghupatte
GHAPAYYO	An ghohnaani
ALAAMA	Dhuupaythe kolladha, kodhmo ille qale kodhe kolladha.
XEERE	Tak'ik'a 20-25 saasa
NAQNO PUDHUNATTE	Haka dhelle -20 saasa
XAYTO	Xayto ghari pissi dhelle nakittaa qakkanneppa na shikkaaronki, xayto dhelle pudhune 3-4sa qhamu ille qale kodhanenu.
POOLETTAY	Dhelle qhorratte dhamma kitteema qakkanne
MAAHXHXADHDHE	Maahxhxadhde ghupatte (pilookkethe, gharre, kihaaahxe, sat'inadhe, pasita, t'arimusadhe, lasikittaadhe, ...)
SILME	Olho a eemadhi

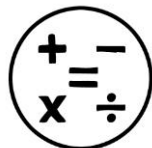
ALKASUNTE

heenna
waarshshito

pako

naqno
dhihakkitopa

- THAAYAMMIINE**
- Lellehamiisi ho kodhe pudhunadhde takkumma. pudhinadhisagha piyyeema, t'arapesa saappa, xayto pilesa kodhe alkhasna
 - Lellehami kodhmo pudhunatte pana karre helenugha thomi. dhelle kaasay lalawuhe kodhettay, ille k'aark'k'arettay qhamu kokisanenu dhikitino teexe.
 - Dhelle ghupadhana nakayhinko huusundhi ho tiqthami kodhe ghee qasa. naghayihotay qhamu shkihare alkannee pana hitusa maghino qhamu yena hxafasinesa ghupe ghupadhe ghee qasa.
 - Lellehaminna qaghana Dhuupaythe qhamu kolane kodhe. Mirodhe payni, karqqitho nasise taaki assaappo ila holisadhenu malithiniko pile kolladhe ghee qasa.

- KOLLINSADHE**
- Lellehaminna pudhunadhde pile pile pooli pile pilettay hele ghee qasa. wo'iko pana arno dhelleettay pudhunadhde kodhe. huskiha dhelle pere pile pilena qagha taaki dhelle k'alpe thusundhi ye olo ghati k'aark'k'are nukki ghee qasti.

ACHCHANTIINE

- Dhelle kuyyu qhamu ille qale kodhanenu nu qalli. "ille qale kodhadhepa dhixeerenu mo kodhe ghee qasa?" payipa kaasqadhay. (holisiniko lighnonu: ho dhupadha kodhe, pulthawhesi apaqhasa, lalako kodhe, assaappidhdhe qhooti, ...).
 - Dhelle kaasannu maahxhxadhde ayinathe tootte qhamo anuthexitisa nu qallipa fok'a dhammayi qhamu ghupadhe alkanneenu eemenu na qale kodhe. Napayna: "pudhune thaahu dhi qale, fok'e dhammay ghupadhenu kokisadha. Na qale kodhadhettaypa pulthawhe kifilatte qale hexet'uuma kodha. Dhelle pudhunatte qagha kaasay koro k'aark'k'are keqasa. Hussakka koro kaasannu themate koro hxaseesay kodhe ghee qasa. Thaayhidhdhe hahu mali skihapumesi ema!"
 - Dhelleesi pudhune 3-4^{sa} qhoota. Hasa napayay: "maahxhxadhde nakodhaanite ghahune teexeni. Haka hune qallini saasa inta kohxonku. Mahxatusa tayete qhara'itha xarghgesi t'inifiko kalitha qadhde."
- Qhamu ghupadhenu tak'ik'a 15 nu teexe dhellenu. dhelle ghupe dhikisate qharra'itha tak'ik'a 5 dheekko nuteexe. dhelle thaayho huusundhiisi ghupadhepa dhikkisonki tupay pudhinadhissa karo qhorratte qhamu hole kaasqadh. Kodhmo xeet'a kodhathami nakutay thorruyadha. dhelle kaasaasi thaayhidhdhe qaghaasi eeme. kaasay qhamu sano mala lkihatay ghupadhese pana olu na tak'k'amadhe kaasaasi nu peepe.